

ВИСОКА ПОСЛОВНО
ТЕХНИЧКА ШКОЛА
СТРУКОВНИХ СТУДИЈА
У УЖИЦУ

БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

књига 2

за студенте Високе пословно техничке школе
струковних студија у Ужицу

ПРАКТИКУМ (ПРИМЕЊЕНИ ДЕО)

Модул 2.0

Издавање ове публикације реализовано је у оквиру међународног пројекта:

TEMPUS JPHES 158781

Occupational safety and health – degree curricula and lifelong learning

Безбедност и здравље на раду – образовни програми и доживотно учење
који кроз ТЕМПУС програм финансира Европска унија.

Садржај публикације одражава само личне ставове аутора. Европска Комисија не може да буде одговорна за коришћење информација из ове публикације.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Издавач:

*Висока пословно техничка школа струковних студија
у Ужицу*

За издавача:

др Љубица Диковић, директор Школе

Одговорни уредници:

*др Радмила Дробњак
др Стјепан Панић*

Рецензент

др Матија Сокола

Аутори:

*Јелена Маркићевић
Радмила Дробњак
Живко Јоковић
Стјепан Панић
Драгољуб Дрндаревић
Весна Васовић
Софија Брујић
Предраг Дробњак
Љиљана Трумбуловић Бујић
Оливера Новитовић
Љиљана Рујевић
Милан Мартиновић*

Припрема за штампу:

*Мирослав Драшкович
Биљана Ђуричић*

Насловна страна:

Срђан Димитров, ВТШ Нови Сад

Штампа:

Штампарија „Графичар“, Ужице

Тираж:

500 примерака

ПРЕДГОВОР

Општи циљ система безбедности и здравља на раду (БЗР) у Републици Србији је да се за сваког радника препознају сви ризици на радном месту и у радној околини, на основу идентификованих опасности и штетности и у складу са систематизацијом радних места. Након идентификације и евалуације ризика, треба спровести одговарајуће мере: превентивне за спречавање ризика, корективне за елиминацију или смањење, као и континуалне мере за одржавање ризика на прихватљивом нивоу.

Образовање у овом виду се организује у склопу међународног пројекта Европске Уније TEMPUS - JPHE5 158781 под називом “Occupational safety and health – degree curricula and lifelong learning” односно „Безбедност и здравље на раду – развој курикулума и доживотно учење“, који се одвија од 2010. до 2012. године. Носилац пројекта је Висока Техничка Школа струковних студија у Новом Саду, а један од партнера на пројекту је Висока пословно техничка школа из Ужица. Аутори радова у овој публикацији су наставници високих школа из Ужица и Новог Сада.

Свеукупни циљ овог Практикума је да консолидује, прошири и продуби постојећа знања студената из области БЗР. Ова публикација, означена као књига 2, модул 2, садржи предавања из изабраних наставних предмета на циљане теме, условно говорећи стручне и практично применљиве. Дата предавања се баве специфичним аспектима БЗР у одређеним индустријским гранама и у неким производно-технолошким процесима, и биће одржана у оквиру појединих предмета на већини студијских програма ВПТШ (грађевински, заштита животне средине, производно машинство и менаџмент).

Поред тога, намера је да садржај књиге буде приступачан што ширем кругу читалаца, који не морају имати завидно знање предметних дисциплина. Овим предавањима желимо да допринесемо развоју система образовања из БЗР.

Захваљујемо се ауторима радова на преданом раду и труду, као и свима који су корисним примедбама и сугестијама допринели подизању квалитета ове публикације. Унапред се захваљујемо свим читаоцима који ће, исправкама евентуалних нејасноћа или сугестијама било које врсте, допринети унапређењу квалитета наредних издања.

Ужице, јануар 2011.

Уредници
Радмила Дробњак и Стјепан Панић

САДРЖАЈ

Јелена Маркићевић, ВПТШ Ужице БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ У ГРАЂЕВИНАРСТВУ У ОБЛАСТИ ВИСОКОГРАДЊЕ	1
Радмила Дробњак, ВПТШ Ужице ОПАСНОСТИ И ШТЕТНОСТИ ПРИ ПРОЦЕСИМА ТОПЉЕЊА И ЛИВЕЊА МЕТАЛА	17
Живко Јоковић ВТШ Нови Сад, Стјепан Панић, ВПТШ Ужице ОПАСНОСТИ И ШТЕТНОСТИ У ПРОЦЕСИМА ОБРАДЕ МЕТАЛА ПЛАСТИЧНИМ ДЕФОРМИСАЊЕМ	28
Драгољуб Дрндаревић, ВПТШ Ужице БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ СА МАШИНСКИМ АЛАТИМА И ПРИБОРИМА	38
Весна Васовић, ВПТШ Ужице, Софија Брујић, Општа болница Ужице, Предраг Дробњак, Политехника -Школа за нове технологије, Београд ДРУШТВО РАДА И ЗДРАВСТВЕНА ВИРТУЕЛНА ГАЛАКСИЈА ...	46
Љиљана Трумбуловић Бујић, ВПТШ Ужице ЗАШТИТА ОД БУКЕ НА РАДНОМ МЕСТУ	56
Оливера Новитовић, ВПТШ Ужице, Љиљана Рујевић, Град Ужице БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ ПРИ УЗОРКОВАЊУ ВОДЕ, ОТПАДА И ВАЗДУХА	64
Милан Мартиновић, ВПТШ Ужице МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ НА РАДУ	78